

# Julian Corbettin Joitakin Merisodan Periaatteita



## **Julian Corbettin Joitakin Merisodan Periaatteita**

Nimikkeen automaattinen analysointi tietojen, erityisesti mallien, trendien ja korrelaatioiden saamiseksi tekijänoikeuslain 13§ ("tekstin- ja tiedonlounhinta") mukaisesti on kielletty.

© 2026 Petri Luosto

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B,  
00100 Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763 Hampuri,  
Saksa

ISBN: 978-952-33-9233-5

Petri Luoston tähän mennessä kääntämät kirjat kronologisessa järjestyksessä. Koko listassa kädessäsi oleva teos on boldattu:

Luo Guanzhongin Kertomus Kolmesta Kuningaskunnasta Osa 1 / 4;  
Eunukkeja ja Kapinallisia

Federalistikirjoitukset

Luo Guanzhongin Kertomus Kolmesta Kuningaskunnasta Osa 2 / 4;  
Punaiset Kalliot

Julius Caesarin sodat

Luo Guanzhongin Kertomus Kolmesta Kuningaskunnasta Osa 3 / 4; Kolme Kuningaskuntaa

Thukydidesin Peloponnesolaissota

Luo Guanzhongin Kertomus Kolmesta Kuningaskunnasta Osa 4/4;  
Valtakunnan Yhdistäjät

Kautilyan Arthashastra, Legendaarinen Intialainen Opas Valtion Asioiden Hoitamiseen

Niccolo Machiavellin valtiollisia mietelmiä

Snorri Sturlusonin Heimskringla; Saagoja Norjan kuninkaista

Thomas Painen Kootut Teokset

Presidentti Grantin muistelmat, Osa I

Presidentti Grantin muistelmat, Osa II.

Sun Zin Sotataito ja Lionel Gilesin Kommentaari Siihen

Merivoimien vaikutuksesta historian 1660–1783; Tekijänä A. T. Mahan, D.C.L., LL.D.

3 Kolme kuukautta Etelävaltioissa huhtikuusta kesäkuuhun 1863

James Longstreetin Manassassista Appomattoxiin

### **Julian Corbettin Joitakin Merisodan Periaatteita**

Petri Luoston itse tekemät teokset:

Tekoäly vieraannuttamisen vastavoimana

Tekoäly historiassa ja nykyisyydessä tapahtuneen laadullisen analyysin työkaluna

ChatGPT ja historian ylioppilaskirjoitukset vuodesta 2020 vuoteen 2022

**Julian Corbettin Joitakin Merisodan Periaatteita**



*Sir Julian Corbett (D.M. Schurman, Lontoo 1911.)*

Kannessa on Clarkson Frederick Stanfieldin (1793–1867) maalaus the Battle of Trafalgar vuodelta 1836. Kyseisen maalauksen kuva on peräisin englanninkielisestä maalaria koskevasta artikkelista, jossa kuvan tekijänoikeudet on määriteltu public domainiksi.

---

SISÄLLYSLUETTELO	s. 6.
------------------	-------

---

KÄÄNTÄJÄN JOHDANTO	s. 8.
JOHDANTO	s. 9.
OSA YKSI, SODAN TEORIA, LUKU I, SODANKÄYNNIN TEORIA	
OSA I. SODANKÄYNNIN TEORIA	s. 15.
I. SODAN TEORIA	s. 15.
II. SOTIEN LUONNE, HYÖKKÄYS JA PUOLUSTUS	s. 23.
III. SOTIEN LUONNE, RAJOITETUT JA RAJOITTAMATTOMAT SODAT	s. 29.
IV. RAJOITETTU SOTA JA MERIVALTAISET IMPERIUMIT	s. 35.
V. VÄLIINTULOSODAT, RAJOITETTU PUUTTUMINEN	
RAJOITTAMATTOMAAN SOTAAN	s. 39.
VI. VOIMAN EDELLYTYKSET RAJOITETUSSA SODASSA	s. 47.
OSA II. MERISODANKÄYNNIN TEORIA	s. 59.
I. PÄÄMÄÄRÄN TEORIA, MEREN HERRUUS	s. 59.
II. KEINOJEN TEORIA, LAIVASTOJEN RAKENNE	s. 72.
III. MENETELMÄN TEORIA, VOIMAN KESKITTÄMINEN JA HAJAUTTAMINEN	s. 89.
OSA III. MERISODANKÄYNNIN TOTEUTUS	s. 108.
I. JOHDANTO	s. 108.
1. SODAN OLOSUHTEIDEN LUONTAISET EROT MAALLA JA MERELLÄ	s. 108.
2. MERISOTAOPERAATIOIDEN TYYPILLISET MUODOT	s. 113.
II. KEINOT MEREN HERRUUDEN VARMISTAMISEKSI	s. 117.

1. RATKAISUN SAAVUTTAMISESTA	s. 117.
2. SAARTO	s. 130.
III. KEINOT MEREN HERRUUDEN HALTUUN OTTAMISEKSI	
	s. 147.
1. PUOLUSTAVAT LAIVASTO-OPERAATIOT; "OLEMASSA OLEVA LAIVASTO"	s. 147.
2. PIENEMMÄT VASTAHYÖKKÄYKSET	s. 161.
IV. KEINOT MEREN HERRUUDEN KÄYTTÄMISEKSI	s. 166.
1. PUOLUSTUS MAIHINNOUSUA VASTAAN	s. 166.
2. KAUPAN HYÖKKÄYS JA PUOLUSTUS	s. 187.
3. SOTILAALLISTEN RETKIKUNTIEN HYÖKKÄYS, PUOLUSTUS JA TUKI	s. 203.
Liite: "Vihreä pamfletti"	s. 220.

## Kääntäjän johdanto

Sir Julian Corbett julkaisi teoksensa *Some Principles of Maritime Strategy* vuonna 1911. Tässä kirjassa hän korostaa hyvin brittiläisesti meriyhteyksien hallinnan tärkeyttä, joka on ymmärrettävää siinä mielessä, että Britannia ennen I maailmansotaa maailman johtava meri- ja siirtomaavalta. Tällaiselle valtiolle sen meriyhteydet siirtomaihinsa esimerkiksi Kanadassa, Karibianmerellä, Afrikassa, Intiassa, Australiassa ja Uudessa-Seelannissa olivat sen elinehto, jolloin kyseisten yhteyksien suojeleminen oli tämän maan laivaston tärkein tehtävä.

Usein tulkinta vaikutusvaltaisen yhdysvaltalaisen amiraali Alfred T. Mahanista oli se, että hän kannusti pyrkimään ratkaisevaan meritaisteluun Trafalgarin ja Tsushiman tapaan. Ongelma kuitenkin ratkaisevan meritaistelun opissa oli se, että silloin koko oma päälaivasto asetettiin vaaroille alttiiksi ja menetysten korvaaminen oli sekä kallista, että aikaa vievää. Ratkaisevan meritaistelun saattoi myös hävitä pahasti niin kuin kävi ranskalaisille ja espanjalaisille Trafalgarissa ja venäläisille Tsushimassa.

Lopuksi kiinnitän huomiota seikkaan, että vuoden 1911 aika oli hyvin mielenkiintoista merisodan teknologisen kehityksen suhteen. Kirjassaan Corbett mainitsee niin langattoman viestinnän kuin sukellusveneet. Langaton viestintä mahdollisti Tsushiman meritaistelun voiton japanilaisille, kun amiraali Togo sai sitä kautta selville Venäjän laivaston sijainnin. Vuoden 1911 paikkeilla saksalaiset sukellusveneet, etenkin Type U 19 -luokan sukellusveneistä eteenpäin saavuttamaan riittävän kantaman, nopeuden ja aseistuksen sotaan kauppalaivoja vastaan.

Sen sijaan kirjassaan Corbett ei puhu lentokoneista taikka lentokoneiden ja radioiden yhdistelmästä tiedustelutoiminnassa merisodassa. Tämä on merkittävää siksi, että samoihin aikoihin yhdysvaltalainen lentäjä Eugene Ely (1886–1911) ensimmäistä kertaa nousi ilmaan yhdysvaltalaisen sotalaiva USS Birminghamin kannelta marraskuussa 1910 ja toisessa tilanteessa laskeutui USS Pennsylvanialle tehtyyn lentokanteen onnistuneesti.

Hämeenlinna 27.05.2026

## Johdanto

Sodan teoreettinen tutkimus, sen käyttö ja rajoitukset

Ensisilmäyksellä mikään ei näytä epäkäytännöllisemmältä tai vähemmän lupaavalta hyödyllisten tulosten kannalta kuin sodan tutkiminen teorian avulla. Vaikuttaa siltä, että teoreettista ohjausta etsivän ajattelutavan ja sodankäynnin menestykselliseen johtamiseen tähtäävän ajattelutavan välillä on perustavanlaatuinen ristiriita. Sodankäynti on suurelta osin persoonallisuuteen, luonteeseen, terveeseen järkeen sekä kykyyn tehdä nopeita päätöksiä monimutkaisten ja jatkuvasti muuttuvien tekijöiden pohjalta liittyvä asia, ja nämä tekijät ovat niin moninaisia, vaikeasti hahmotettavia ja epävakaisista moraalisisista ja fyysisistä olosuhteista riippuvaisia, että niitä näyttää mahdottomalta alistaa todellisen tieteellisen analyysin kaltaiselle käsittelylle. Pelkkä ajatus sodan teoriasta tai ”tieteestä” palauttaa mieleen levottomasti tunnettuja tapauksia, joissa hyvin ”tieteellisesti” koulutetut upseerit epäonnistuivat johtajina. Toisaalta kukaan ei kiistä, että siitä lähtien kun 1800-luvun alun suuret teoreetikot pyrkivät luomaan perustellun sodan teorian, sen suunnittelu ja toteutus ovat saavuttaneet menetelmällisyyttä, tarkkuutta ja varmuutta, joita ei aiemmin tunnettu. Vielä vähemmän kukaan kiistää sitä arvoa, jonka oivaltavimmat ja menestyneimmät sotapäälliköt ovat antaneet klassisten strategisten kirjoittajien työlle.

Totuus on, että epäluulo teoriaa kohtaan perustuu väärinkäsitykseen siitä, mitä teoria väittää tekevänsä. Se ei väitä antavansa kykyä johtaa taistelulentällä, vaan ainoastaan lisäävänsä johtamisen tehokkuutta. Sen keskeinen käytännöllinen arvo on siinä, että se voi auttaa kyvykästä henkilöä omaksumaan laajan näkökulman, jonka avulla hän voi varmemmin laatia suunnitelman, joka kattaa koko tilanteen, sekä tarttua nopeammin ja varmemmin äkillisen tilanteen kaikkiin tekijöihin. Suurin teoreetikoista ilmaisee asian itse varsin suoraan. Teoreettisesta opiskelusta hän sanoo: ”Sen tulisi kouluttaa sodan johtajaksi aikovan miehen mieltä tai pikemminkin ohjata häntä itseopiskeluun, mutta sen ei tulisi seurata häntä taistelulentälle.”

Sen käytännöllinen hyöty ei kuitenkaan rajoitu vaikutuksiin johtajan kykyihin. Ei riitä, että johtajalla on kyky tehdä oikeita päätöksiä. Hänen

alaistensa on heti ymmärrettävä hänen päätöksensä täysi merkitys ja kyettävä toteuttamaan se täsmällisesti harkitussa toiminnassa. Tämän vuoksi kaikkien asianosaisten on oltava koulutettuja ajattelemaan samalla tasolla. Päällikön käskyn on herätettävä jokaisessa mielessä sama ajatusprosessi, ja hänen sanoillaan on oltava sama merkitys kaikille. Jos vuonna 1780 olisi ollut olemassa taktiikan teoria ja jos kapteeni Carkett olisi saanut hyvän koulutuksen tällaisessa teoriassa, hän ei olisi voinut ymmärtää väärin Rodneyyn antamaa merkkiä. Todellisuudessa merkin tarkoitus jäi epäselväksi, ja Rodneyyn laiminlyönti selittää sen ilmaisema taktinen ajatus riisti hänen maaltaan voiton ratkaisevalla hetkellä. Koska aiempaa teoreettista koulutusta ei ollut paikkaamassa puutetta, Rodneyyn hieno ajatus jäi kaikille muille kuin hänelle itselleen käsittämättömäksi. [**Suom. huom.** Henkilöt tässä olivat amiraali George Brydges Rodney (1718–1792) ja kapteeni Robert Carkett, joka kuoli 1780.]

Teoria ei ole välttämätön ainoastaan päällikön ja alaisten välisen henkisen yhtenäisyyden vuoksi. Se on vieläkin arvokkaampi, kun on kyse päällikön ja kotimaan neuvottelupöydässä istuvien ylempien tahojen välisestä yhteisymmärryksestä. Kuinka usein upseerit ovatkaan vaieten suostuneet huonosti harkittuihin operaatioihin vain siksi, että heiltä puuttui henkinen valmius ja kielellinen kyky osoittaa kärsimättömälle ministerille suunnitelman virheet. Kuinka usein valtiomiehet ja upseerit, jopa parhaassa yhteisymmärryksessä, ovat olleet kyvyttömiä päättämään johdonmukaisesta sotasuunnitelmasta, koska he eivät ole kyenneet analysoimaan kohtaamaansa tilannetta tieteellisesti ja tunnistamaan sen sodan yleistä luonnetta, johon he olivat ryhtymässä. On harvoin odotettavissa, että sodan todellinen luonne ymmärretään aikalaisten keskuudessa yhtä selvästi kuin se myöhemmin historian valossa näyttäytyy. Läheltä tarkasteltuna satunnaiset tekijät korostuvat liikaa ja hämärtävät kokonaiskuvaa. Tällaisia virheitä ei voida kokonaan poistaa, mutta teoreettinen tutkimus voi vähentää niitä, eikä millään muulla keinolla voida lähestyä sitä selkeyttä, jolla jälkipolvet tulevat arvioimaan virheitämme. Teoria onkin ennen kaikkea koulutuksen ja harkinnan kysymys, ei toimeenpanon. Jälkimmäinen riippuu aineettomien inhimillisten ominaisuuksien yhdistelmästä, jota kutsumme toimeenpanokyvyksi.

Tämä on kaikki, mitä suurimmat auktoriteetit ovat teoriasta väittäneet, mutta ainakin merkittävien heistä piti tätä väitettä erittäin tärkeänä vuosien esikuntapalveluksen jälkeen. Hän kirjoitti eräässä myöhäisessä

muistiossaan: ”Todellisissa operaatioissa miehiä ohjaa yksinomaan heidän harkintakykynsä, ja se osuu kohteeseensa enemmän tai vähemmän tarkasti sen mukaan, kuinka paljon heillä on lahjakkuutta. Näin kaikki suuret sotapäälliköt ovat toimineet. Näin tulee aina olemaan toiminnassa, ja siinä suhteessa harkintakyky riittää. Mutta kun kysymys ei ole omasta toiminnasta vaan muiden vakuuttamisesta neuvottelupöydässä, kaikki riippuu selkeistä käsityksistä ja asioiden välisten suhteiden esittämisestä. Tässä suhteessa on edistytty niin vähän, että useimmat keskustelut ovat pelkkiä sanallisia väittelyitä, jotka eivät perustu mihinkään vakaaseen pohjaan ja päättyvät joko siihen, että jokainen pitää kiinni omasta mielipiteestään, tai kompromissiin keskinäisen kunnioituksen vuoksi, mikä ei tuota todellista arvoa.”

Kirjoittajalla oli runsaasti omakohtaista kokemusta tällaisista keskusteluista. Hänen mielestään sodan ongelmiin liittyvien käsitteiden ja tekijöiden selkeä ymmärtäminen sekä niiden välisten suhteiden täsmällinen esittäminen olivat lääke hajanaiselle ja päämäärättömälle keskustelulle. Juuri tätä tarkoittamme sodan teorialla tai tieteellä. Se on prosessi, jonka avulla jäsenämme ajatuksiimme, määrittelemme käyttämämme käsitteet, erottelemme olennaisen epäolennaisesta sekä vahvistamme ja tuomme esiin ne peruslähtökohdat, joista kaikki ovat yhtä mieltä. Näin valmistamme käytännöllisen keskustelun välineistön, jonka avulla tekijät voidaan järjestää hallittavaan muotoon ja niistä voidaan johtaa täsmällisesti ja nopeasti käytännöllinen toimintatapa. Ilman tällaista välineistöä kaksi ihmistä ei voi edes ajatella samalla tavalla, saati erottaa todellista erimielisyyden ydintä ja ratkaista sitä rauhallisesti.

Meidän tapauksessamme tällä näkemyksellä strategisen teorian arvosta on erityinen merkitys, ja merkitys on paljon laajempi kuin sen mannermaiset esittäjät ovat ajatelleet. Maailmanlaajuisessa merivaltiossa sodankäynnin menestys riippuu usein paitsi kotimaan päätöksistä myös eri puolilla maailmaa käytävien neuvottelujen tuloksista, joissa osallistujina ovat laivasto-osastojen komentajat ja paikalliset siviili- ja sotilasviranomaiset sekä jopa vierekkäisten asemien ylipäälliköt. Sodan tai siihen valmistautumisen aikana järjestelyjen on perustuttava poikkeuksellisen paljon merellisten, sotilaallisten ja poliittisten tekijöiden keskinäisiin suhteisiin. Yleinen toimintalinja voidaan osoittaa kotimaasta, mutta se on toteutettava paikallisesti tekijöiden pohjalta, joita mikään yksittäinen aselaji ei hallitse. Neuvottelu on aina välttämätöntä, ja sen onnistuminen edellyttää

yhteistä ilmaisutapaa ja yhteistä ajattelutapaa. Juuri tähän välttämättömään valmistautumiseen teoreettinen tutkimus yksin voi tarjota keinot, ja tässä piilee sen käytännöllinen arvo kaikille, jotka pyrkivät imperialistisen palvelun korkeampiin tehtäviin.

Abstraktin strategisen tutkimuksen arvo on tästä näkökulmasta niin suuri, että on syytä varoa sen yliarviointia. Klassiset strategit korostavat toistuvasti vaaraa odottaa teoriasta enemmän kuin se voi antaa. He jopa torjuvat sanan tiede ja suosivat sanaa taito. He eivät hyväksy lakeja tai sääntöjä, koska sellaiset voivat johtaa käytännössä harhaan. Niihin kohdistuva kitka, joka johtuu ennakoimattomista inhimillisistä tekijöistä, on niin voimakas, että se kumoo säännön vaikutuksen. Vanha juristien sanonta kuuluu, että mikään ei ole niin harhaanjohtavaa kuin oikeusperiaate, mutta strateginen ohjenuora on vieläkin epäluotettavampi käytännössä.

Mitä konkreettisia tuloksia teoriasta sitten voidaan odottaa? Jos kaikki lähtökohdat ovat näin epämääräisiä, miten voidaan päästä käytännöllisiin johtopäätöksiin? On totta, että tekijät ovat äärettömän moninaisia ja vaikeasti määriteltäviä, mutta juuri tämä korostaa tarvetta saavuttaa niin vankkoja lähtökohtia kuin mahdollista. Mitä epämääräisempi ratkaistava ongelma on, sitä päättäväisemmin on etsittävä kiintopisteitä, joista voidaan aloittaa toiminta, samalla kun ollaan valppaina satunnaisten tekijöiden vaikutuksille. Juuri tähän strategian teoreettinen tutkimus pystyy. Se voi ainakin määrittää normaalin. Menneitä tapahtumia huolellisesti vertailemalla käy ilmi, että tietyt toimintatavat johtavat yleensä tiettyihin vaikutuksiin, että sodat saavat tietynlaisia muotoja, joilla on omat erityispiirteensä, että nämä muodot liittyvät yleensä sodan tavoitteeseen ja sen arvoon osapuolille sekä että tietty operaatiojärjestelmä sopii yhteen sotamuotoon mutta ei välttämättä toiseen. Voimme mennä vielä pidemmälle. Historiallisen ja vertailevan menetelmän avulla voidaan havaita, että edes inhimillinen tekijä ei ole täysin määräämätön. Voimme todeta, että tietyt tilanteet synnyttävät yleensä tiettyjä moraalisia tiloja joko meissä tai vastustajissamme, ja näihin voidaan perustellusti varautua.

Kun normaali on määritetty, olemme heti vahvemmassa asemassa. Kaikkia ehdotuksia voidaan verrata siihen, ja voimme tarkastella selkeästi niitä tekijöitä, jotka saavat meidät poikkeamaan normaalista. Jokainen tapaus on arvioitava erikseen, mutta ilman normaalin käsitettä todellista arviointia ei

voi tehdä, vaan joudutaan arvailemaan. Jokainen tapaus poikkeaa varmasti normaalista jossakin määrin, ja suurimmat sotilaalliset menestykset ovat usein olleet rohkeimpia poikkeamia siitä. Useimmiten nämä poikkeamat ovat kuitenkin olleet tietoisien nerojen tekemiä, jotka ovat havainneet tilanteen erityispiirteissä perustellun syyn poiketa normaalista.

Vastaava esimerkki tekee strategisen teorian merkityksen selväksi. Navigointi ja siihen liittyvät merimiestaidot käsittelevät ilmiöitä, jotka ovat yhtä vaihtelevia ja epäluotettavia kuin sodankäynnin tekijät. Yhdessä ne muodostavat taidon, joka riippuu yhtä paljon yksilön harkinnasta kuin sotataito. Myrskyjen ja vuorovesien, tuulten ja merivirtojen lait sekä koko meteorologia ovat alttiita lukemattomille ja arvaamattomille poikkeamille, mutta kuka kiistää, että niiden teoreettinen tutkimus on lisännyt merenkulun yhtenäisyyttä ja voimaa? Tällainen tutkimus ei yksin tee kenestäkään merimiestä tai navigoijaa, mutta ilman sitä kukaan ei voi nykyään ansaita näitä nimityksiä. Koska myrskyt eivät aina käyttydy samalla tavalla ja virtaukset ovat arvaamattomia, kiistäisikö käytännöllinen merimies, että normaalien olosuhteiden tutkimus olisi hyödytöntä hänen päätöksilleen?

Jos strategian teoreettista tutkimusta lähestytään tällä tavoin, eli jos sitä pidetään ei harkinnan ja kokemuksen korvikkeena vaan niiden rikastuttajana, siitä ei voi olla kenellekään haittaa. Yksilöllinen ajattelu ja terve järki säilyvät ohjaavina tekijöinä, kun tosiasioiden määrä alkaa hämmentää. Teoria varoittaa, kun poiketaan tavanomaiselta uralta, ja auttaa päättämään tietoisesti, onko poikkeama tarpeellinen tai oikeutettu. Ennen kaikkea se pitää keskustelun olennaisissa kysymyksissä, kun päätöksiä tehdään yhdessä.

Lisäksi sodan teoriassa on vielä yksi erityisen arvokas piirre merivaltiolle. Olemme tottuneet käytännön syistä ja osittain tieteellisen ajattelutavan puutteen vuoksi puhumaan meristrategiasta ja sotilasstrategiasta erillisinä aloina. Sodan teoria tuo esiin niiden läheisen yhteyden. Se osoittaa, että niiden yläpuolella on laajempi strategia, joka tarkastelee laivastoa ja maavoimia yhtenä kokonaisuutena, koordinoi niiden toimintaa ja määrittää linjat, joiden mukaisesti niiden on toimittava yhteisen voiman maksimoimiseksi. Se ohjaa antamaan kummallekin oikean roolin sodan suunnitelmassa ja auttaa ymmärtämään paremmin niiden mahdollisuudet ja rajoitukset sekä sen, milloin toisen tarpeiden on väistyttävä toisen

tärkeämpien vaatimusten tieltä. Se osoittaa lyhyesti, että meristrategia ei ole itsenäinen kokonaisuus, vaan osa merellistä kokonaisstrategiaa, joka opettaa, että merivallan menestyksekkäs sodankäynti edellyttää maavoimien ja merivoimien käyttöä tiiviisti toisiinsa kytkeytyvinä välineinä.

Näistä syistä meristrategiaa on hyödytöntä tarkastella ilman sodan teoriaa. Ilman sitä emme voi ymmärtää sen laajuutta emmekä merkitystä emmekä hahmottaa niitä voimia, jotka ratkaisevasti vaikuttavat sen johtopäätöksiin.

## OSA YKSI, SODAN TEORIA, LUKU I, SODANKÄYNNIN TEORIA

Viimeinen asia, johon tutkimusmatkailija päätyy, on täydellinen kartta, joka kattaa koko hänen kulkemansa alueen, mutta niille, jotka tulevat hänen jälkeensä ja haluavat hyödyntää ja laajentaa hänen tietojaan, kartta on ensimmäinen asia, josta he aloittavat. Näin on myös strategian laita. Ennen kuin aloitamme sen tutkimisen, etsimme karttaa, joka näyttää yhdellä silmäyksellä, mikä on tarkasteltava alue ja mitkä ovat sen muodon ja yleiset ominaispiirteet määräävät keskeiset tekijät. Tällaisen kartan voi tarjota vain sodan teoria. Tästä syystä sodan tutkimuksessa meidän on selkeytettävä teoria ennen kuin voimme ryhtyä etsimään käytännöllisiä johtopäätöksiä. Sodan monimutkaisuus on niin suuri, että ilman tällaista opasta eksymme varmasti niiden lukemattomien polkujen ja esteiden keskelle, joita kohtaamme jokaisella askeleella. Jos sen arvo on osoitettu runsaasti mannermainen strategian osalta, meristrategiassa, jossa olosuhteet ovat paljon monimutkaisemmat, sen tarve on vielä suurempi.

Meristrategialla tarkoitamme periaatteita, jotka ohjaavat sotaa, jossa merellä on olennainen merkitys. Merisotastrategia on vain se osa, joka määrittää laivaston liikkeet sen jälkeen, kun meristrategia on ratkaissut, mikä rooli laivastolla on suhteessa maavoimien toimintaan. On tuskin tarpeen korostaa, että on lähes mahdotonta, että sota ratkaistaisiin pelkästään merivoimien toiminnalla. Ilman tukea merellinen painostus voi vaikuttaa vain kuluttamisen kautta. Sen vaikutukset ovat aina hitaita ja rasittavat sekä omaa kauppayhteisöämme että puolueettomia niin paljon, että seurauksena on usein rauhanehtojen hyväksyminen, jotka eivät ole ratkaisevia. Vakaaseen ratkaisuun tarvitaan nopeampaa ja voimakkaampaa painostusta. Koska ihmiset elävät maalla eivätkä merellä, valtioiden väliset suuret kysymykset on sodassa ratkaistu lähes aina joko sillä, mitä armeija voi tehdä vihollisen aluetta ja kansallista elämää vastaan, tai sillä pelolla, mitä laivasto tekee mahdolliseksi armeijan toiminnalle.

Meristrategian keskeinen tehtävä on siis määrittää armeijan ja laivaston keskinäiset suhteet sodan suunnitelmassa. Kun tämä on tehty, eikä ennen sitä, merisotastrategia voi ryhtyä määrittämään, miten laivasto parhaiten täyttää sille annetun tehtävän.

Tällaisen yhteensovittamisen ongelmaan on olemassa monenlaisia ratkaisuja. Voi olla, että meriherruuden saavuttaminen on niin kiireellinen tavoite, että armeijan on ensin keskityttävä tukemaan laivastoa ennen kuin se voi toimia suoraan vihollisen aluetta ja maavoimia vastaan. Toisaalta voi olla, että laivaston välitön tehtävä on edistää maalla tapahtuvaa sotilaallista toimintaa ennen kuin se voi täysin keskittyä vihollisen laivaston tuhoamiseen. Karkeat periaatteet, jotka ovat toimineet riittävän hyvin mannermaalla sodankäynnissä, eivät ole toimineet yhtä selkeästi tilanteissa, joissa merellä on merkittävä rooli. Tällöin ei riitä todeta, että armeijan ensisijainen tehtävä on tuhota vihollisen armeija tai laivaston tehtävä tuhota vihollisen laivasto. Maa- ja meritekijöiden hienovarainen vuorovaikutus synnyttää liian monimutkaisia olosuhteita tällaisille yksinkertaisille ratkaisuille. Jopa lähtökohtaiset asetelmat ovat liian monimutkaisia pelkistettäväksi yksinkertaisilla ohjenuorilla. Niiden oikea käsittely edellyttää sodan laajimpien ja perustavimpien periaatteiden ymmärtämistä, ja juuri tässä sodan teoriassa on ehkä suurin arvo, koska se tarjoaa näkökulman, josta tekijät voidaan nähdä selkeästi oikeissa suhteissaan.

Nykyinen teoria pitää lähtökohtanaan sitä, että sota on perusluonteeltaan politiikan jatkamista toisin keinoin. Se tapa, jolla mannermainen strategia päätyi tähän käsitykseen, sisälsi vaativaa filosofista ajattelua. Vaikka nämä ajattelijat olivat käytännön kokeneita veteraaneja, heidän menetelmänsä ei ole helposti sovitettavissa omaan ajattelutapaamme. Siksi on hyödyllistä esittää heidän johtopäätöksensä ensin konkreettisesti muodossa. Tarkastellaan tavallista tilannetta, jossa laivaston tai armeijan esikuntaa pyydetään laatimaan sotasuunnitelma tiettyä valtiota vastaan ja arvioimaan tarvittavat keinot. Jokaiselle, joka on pohtinut tällaisia asioita, on selvää, että vastaus on uusi kysymys: mistä sodassa on kyse? Ilman tähän kysymykseen annettua täsmällistä vastausta tai vaihtoehtoisia vastauksia esikunta ei voi tehdä juuri muuta kuin pyrkiä tekemään käytettävissä olevat voimat mahdollisimman tehokkaiksi. Ennen kuin se voi edetä pidemmälle, sen on tiedettävä monia asioita. On tiedettävä, pyritäänkö ottamaan jotakin viholliselta vai estämään häntä ottamasta jotakin meiltä tai joltakin toiselta valtiolta. Jos kyse on kolmannesta valtiosta, toimenpiteet riippuvat sen maantieteellisestä sijainnista sekä sen maa- ja merivoimien suhteellisesta voimasta. Vaikka tavoite olisi selvä, on vielä tiedettävä, kuinka arvokkaana vihollinen sitä pitää. Onko kyse asiasta, jonka puolesta hän taistelee viimeiseen asti, vai sellaisesta, josta hän luopuu vähäisen vastarinnan edessä? Edellisessä tapauksessa menestys edellyttää hänen

Miksi merivalta ratkaisee sodan lopputuloksen?

Sir Julian Corbettin Joitakin Merisodan Periaatteita on yksi merisodankäynnin klassikoista ja edelleen keskeinen teos strategisen ajattelun historiassa. Vuonna 1911 julkaistu teos tarkastelee sodan, politiikan ja merivoiman välistä suhdetta tavalla, joka vaikutti syvästi Britannian meristrategiaan ja myöhempään sotateoreettiseen keskusteluun.

Corbett haastaa yksinkertaiset käsitykset ratkaisevista meritaisteluista ja osoittaa, että merisodankäynnin todellinen ydin on meriyhteyksien hallinnassa, kaupan suojaamisessa sekä maa- ja merivoimien yhteistoiminnassa. Hänen näkemyksensä sodasta politiikan jatkeena rakentuvat Carl von Clausewitzin ajatuksille, mutta soveltavat niitä erityisesti merellisen turvallisuuden tarpeisiin.

Tämä suomennos tuo ensimmäistä kertaa suomalaisen lukijan ulottuville merisodankäynnin ajattoman klassikon, jonka opit auttavat ymmärtämään niin historian suuria merisotia kuin nykyajan geopolittisia kamppailuja maailman merillä.

Tämä yhteenveto on tehty ChatGPT:n avulla.

